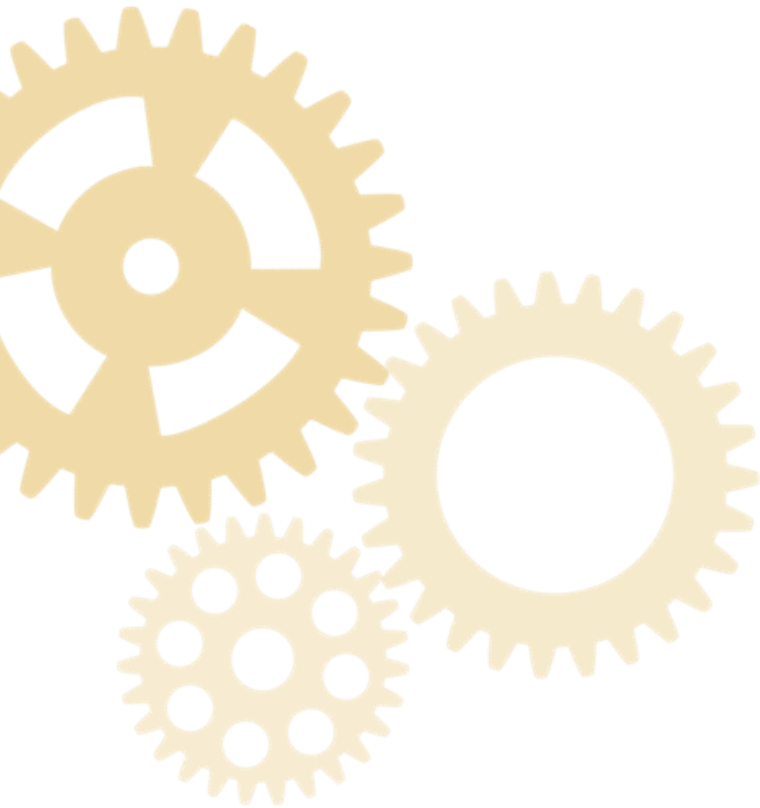

Antagen av LGS 2017-10-05

Ansvar och befogenheter för medföljande personal till sjukhus

Delregional överenskommelse mellan region och kommun när en patient med funktionsnedsättning från 18 år har behov av medföljande personal vid inläggning inom slutenvård

Överenskommelsen gäller för Kommun och sjukvård
– Samverkan i Göteborgsområdet

Innehåll

Inledning	3
Patienter med funktionsnedsättning som inte har personlig assistans	3
Kommunens ansvar	3
Regionens ansvar	3
Patienter med funktionsnedsättning som har personlig assistans	4
Kommunens ansvar	4
Regionens ansvar	4
Viktigt att tänka på	4
Förankring	5
Referenser	6
Bilagor	6
Avtal	7
Bilaga 1	1
Vanliga frågor och svar	1
Privata aktörer	1
Personalansvar	1
Delegering	2
Bilaga 2	3
Beskrivning av olika personalkategorier som kan vara aktuella	3
Personlig assistent.....	3
Stödpersonal	3
Bilaga 3	4
Överenskommelse av ersättningsnivå vid personalköp	4
Bakgrund	4
Ersättningsnivå	4

Bilaga 4 5**Formulär gällande ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset..... 5**

Ansvarig köpare inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset..... 5

Bilaga 5 6

Underlag för ekonomisk ersättning 6

Period 6

Summa 6

Inledning

Personer med funktionsnedsättning¹ är en utsatt grupp som *kan* ha stora svårigheter att kommunicera med sin omgivning. I de fall patientens tillstånd kräver sjukhusvård är det extra betydelsefullt att samverka mellan vårdgivarna fungerar på ett optimalt vis.

Gemensam rutin i Västra Götaland samt IT – tjänst SAMSA gäller för in- och utskrivningsprocessen, www.samverkanstorget.se/SVPL.

Patienter med funktionsnedsättning som inte har personlig assistans

Kommunens ansvar

Efter överenskommelse med den enskilde kontaktas närstående för att efterhöra om de har möjlighet att följa med alternativt möta upp på akutmottagningen.

I de fall närstående inte har möjlighet att följa med, följer kommunens personal med personer mellan 18 och 64 år.

Kommunens personal följer med personer över 65 år som har demenssjukdom/ minnesproblematik/förvirringssymptom och som innefattas av kommunalt hälso- och sjukvårdsansvar eller har ledsagning som bistånd. Kommunens personal ansvarar för att patienten får med sig id-handling, aktuell läkemedelslista, läkemedel för ett dygn, eventuella ögondroppar, insulin, inkontinenshjälpmedel för första dygnet och övrig medicinteknisk utrustning.

Medföljande personal stannar kvar under vistelsen på akutmottagningen om det finns särskilda skäl². Om inskrivning på vårdavdelning blir aktuell följer personalen med till avdelningen för att ge information till avdelningspersonalen.

Regionens ansvar

Under vistelsen på vårdavdelningen har regionen ansvaret för omvårdnads- och sjukvårdsinsatser.

Om det föreligger särskilda skäl² till exempel kommunikationssvårigheter, att hälsotillståndet kräver det eller där karaktären på funktionsnedsättningen gör det extra angeläget, kan ansvarig avdelningschef kontakta berörd enhetschef i den kommunala verksamheten med en förfrågan om personal under sjukhusvistelsen. Enhetschefen ska vara behjälplig i att rekommendera personal som känner patienten. Medföljande personal kan under obekvämt arbetstid vända sig till ansvarig arbetsledning för beslut. Kommunen ersätts för de timmar som personal finns med på vårdavdelningen. Det finns en upprättad

1 Nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Definition enligt Socialstyrelsens termbank, <http://termbank.socialstyrelsen.se/showterm.php?ftid=665>

2 Med särskilda skäl avses sådana förhållanden och omständigheter som omöjliggör en god och säker vård under sjukhusvistelse, och som inte kan lösas på annat sätt än att personal som känner patienten väl finns med under sjukhusvistelsen under patientens vakna tid, oavsett tidpunkt på dygnet.

överenskommelse gällande ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommunerna i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset.³

Patienter med funktionsnedsättning som har personlig assistans

Huvudregeln är att patienten inte har rätt till personlig assistans under vårdtid på sjukhus. Försäkringskassan fattar beslut om det föreligger särskilda skäl av personlig assistans under sjukhusvistelse.

Kommunens ansvar

Medföljande personal stannar kvar under vistelsen på akutmottagningen. Om inskrivning på vårdavdelning blir aktuell följer medföljande personal med till avdelningen och lämnar information till avdelningspersonalen.

Regionens ansvar

Under vistelsen på vårdavdelningen har regionen ansvaret för omvårdnads- och sjukvårdsinsatser.

Om det föreligger särskilda skäl², till exempel kommunikationssvårigheter, att hälsotillståndet kräver det eller där karaktären på funktionsnedsättningen gör det extra angeläget, kan ansvarig avdelningschef kontakta berörd enhetschef i den kommunala verksamheten med en förfrågan om personal under sjukhusvistelsen. Enhetschefen ska vara behjälplig i att rekommendera personal som känner patienten. Medföljande personal kan under obekvämt arbetstid vända sig till ansvarig arbetsledning i kommunen för beslut. Kommunen ersätts för de timmar som personal finns med på vårdavdelningen, men inte på akutmottagningen. Det finns en upprättad överenskommelse gällande ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommunerna i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset³. Ersättning ska vara fast från tidpunkten för avtalets tecknande och justeras vid revidering eller vid behov.

Om Försäkringskassan godkänt personlig assistans på sjukhus är det den personliga assistenten som avgör hur de kan bistå i vården förutsatt sjukhuspersonalens samtycke. Sjukhuset ansvarar för vården enligt Hälso- och sjukvårdslagen.

Viktigt att tänka på

När en patient blir inskriven på vårdavdelning övergår hela omvårdnads- och sjukvårdsansvaret till slutenvården. Detta oavsett om personen har med sig medföljande personal eller inte.

³ Se vidare bilaga 3-5, för "Gemensam överenskommelse gällande ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU)" samt de gemensamma dokumenten för "Överenskommelse gällande personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet (säljare) och Sahlgrenska Universitetssjukhuset (köpare) vid inläggning av patient" samt "Underlag för fakturering vid köp av personal från kommun".

Det är inte självklart att medföljande personal har en omvårdnadsutbildning utan hen kan vara rekryterad på andra grunder.

Det är viktigt med en tydlig kommunikation mellan sjukhuspersonal och medföljande personal så att det inte uppstår några oklarheter om vem som gör vad.

Förankring

Överenskommelsen har processats i Kommun och sjukvård – samverkan i Göteborgsområdet, Temagrupp Mitt i livet och Temagrupp Äldre. Jurister från Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Göteborgs Stad har granskat förslaget år 2013.

Referenser

SFS 2016:961. *Arbetsmiljölagen*. Stockholm: Socialdepartementet

SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS 2017:735. *Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS 2017:615. *Patientlagen*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS 2017:786. *Patientsäkerhetslagen*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS 2017:585. *Socialförsäkringsbalken*. Stockholm: Socialdepartementet.

SOSFS 2009:6 Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av egenvård.

SFS 2017:210. *Socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialdepartementet.

SOSFS 1997:14. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård.

SOSFS 2000:1. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården

Bilagor

Bilaga 1 - Vanliga frågor och svar.

Bilaga 2 - Beskrivning av personalkategorier som kan vara aktuella att följa med patienter från kommun till vårdinrättning inom Västra Götalandsregionen.

Bilaga 3 - Överenskommelse av ersättningsnivå vid personalköp.

Bilaga 4 - Formulär gällande ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Bilaga 5 - Underlag för fakturering.

Avtal

Detta avtal är upprättat i sju exemplar av vilka parterna tagit ett vardera.

Carl-Peter Anderberg

Ordförande LGS

Medicinsk direktör

Datum: _____

Underskrift: _____

Lena Lager

Härryda kommun

Vice ordförande LGS, Socialchef

Datum: _____

Underskrift: _____

Erika Hägg

Partille kommun

Förvaltningschef

Datum: _____

Underskrift: _____

Göran Matejka

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Biträdande sjukhusdirektör

Datum: _____

Underskrift: _____

Monica Holmgren

Mölnåls stad

Förvaltningschef

Datum: _____

Underskrift: _____

Malin Tisell

Öckerö kommun

Socialchef

Datum: _____

Underskrift: _____

Jörgen Samuelsson

Göteborgs Stad

Avdelningschef

Datum: _____

Underskrift: _____

Bilaga 1

Vanliga frågor och svar

- *Vem ansvarar för patienten under sjukhusvistelsen, om patienten har medföljande personal?*
Sjukhuset och dess personal har hela omvårdnads- och medicinska ansvaret när patienten befinner sig på sjukhuset.
- *Kan medföljande personal bistå i att till exempel vända patienten?*
Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnads- och det medicinska ansvaret.
- *Kan medföljande personal bistå i sondmatning?*
Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnads- och medicinska ansvaret.
- *Kan medföljande personal bistå i användandet av patientens apparatur som till exempel hemventilator, hostmaskin, under sjukhusvistelsen?*
Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnads- och medicinska ansvaret.
- *Kan sjukhuset kräva att medföljande personal ska använda sjukhusets arbetskläder?*
Nej, det föreligger inte något enskilt krav på att medföljande personal ska bära arbetskläder men basala hygien och klädrutiner ska följas.
- *Vad händer om patienten blir medvetslös/avlider och sjukhuset inte längre har behov av medföljande personal som enligt överenskommelse köpts av kommun/privat aktör?*
Sjukhuset står för personalkostnaden enligt överenskommelsen, men personalen återgår till sin ordinarie arbetsplats.

Privata aktörer

- *Vad gäller för medföljande personal från privata aktörer i Göteborgsområdet?*
Överenskommelsen inom Göteborgsområdet kan ses som en riktlinje även för privata aktörer inom assistansverksamhet, särskilt boende och ordinärt boende.
- *Kan sjukhuset neka medföljande personal i privat regi som inte följer rekommenderad ersättningsnivå?*
Ja, sjukhuset tar över hela omvårdnads- och medicinska ansvaret och kan därmed neka till avvikelser från gällande överenskommelse.

Personalansvar

- *Vem ansvarar för personalen?*
Arbetsgivaransvaret innehas av den ordinarie arbetsgivaren.
Arbetsmiljöansvaret ligger hos regionen, men samverkan är en förutsättning.

Kommunen har till exempel rätt att kontrollera att arbetsmiljökraven är uppfyllda av den verksamhet som köper tjänster av kommunen samtidigt som den verksamhet som köper tjänst ska se till att arbetsmiljöaspekterna beaktas för den inhyrda personalen.

- *Vem ansvarar för köpt tjänst?*
Vid köpt tjänst/bemanningsköp där personalen till exempel är anställd av kommunen har kommunen arbetsgivaransvar. Kommunen avgör vilken av dess personal som ska delta i vården på sjukhuset.
- *Vad gäller vid arbetsskador?*
Vid eventuell arbetsskada sker allt i samverkan mellan samtliga inblandade parter. Sjukhuset skriver avvikelser och kommunen står för arbetsskadeanmälan. Detta sker i samverkan så båda parter är informerade. Om fel begås av personalen har personalen ett eget ansvar till exempel vid oaktsamhet.
- *Hur går anmälningsskyldighet till mellan huvudmän vid avvikelser i vården?*
Först och främst används den gemensamma avvikelserutinen. Vid missförhållanden, i till exempel personlig omvårdnad eller bemötandefrågor såsom kränkning som uppmärksammas från sjukhusets sida, tar sjukhuset kontakt med verksamhetsansvarig inom berörd verksamhet, och vice versa, samt använder lokal avvikelserutin.

Delegering

- *Vad gäller vid delegering?*
Kommunens delegering upphör, inom slutenvården kan läkemedelshantering inte delegeras. Det är förbehållet enbart att utföras av legitimerad personal. (För vidare information se SOSFS 2000:1).

När det gäller en medicinteknisk produkt kan en delegering göras över vårdgivargränsen. Den som avser att delegera över vårdgivargränsen *måste* först samråda med mottagarens arbetsledning.

Vid delegeringar över verksamhets- eller vårdgivargränser gäller följande (SOSFS 1997:14):

- Verksamhetschefen (eller motsvarande) där mottagaren av delegeringen arbetar har i dessa fall ansvar för att delegeringen är i överensstämmelse med patientsäkerheten.
- Verksamhetschefen (eller motsvarande) där den som meddelat delegeringen arbetar har ansvar för att denne genomfört delegeringen på ett korrekt sätt.

Bilaga 2

Beskrivning av olika personalkategorier som kan vara aktuella

Personlig assistent

Personer med stor och varaktig funktionsnedsättning har ibland personlig assistans. Insatsen beviljas av kommunen (max 20 timmar per vecka) eller av Försäkringskassan (i de fall de grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka). För att få rätt till personlig assistans ska den enskilde ha behov av att få hjälp med grundläggande behov som personlig hygien, äta, klä av och på sig, att kommunicera med andra m.m.

Vid till exempel öppenvårdsbesök är det vanligt att den personlige assistenten följer med. Försäkringskassan fattar beslut om assistans under sjukhusvistelse. Den enskilde väljer själv assistansutförare, det kan vara kommunen alternativt en privat utförare. Även om den enskilde valt annan assistansutförare än kommunen ska rutinen gälla d.v.s. meddelandena ska ändå skickas till kontaktpersonen i kommunen.

Stödpersonal

Personal som arbetar i bostad med särskild service alternativt arbetar inom boendestöd, personlig assistans eller hemtjänst har oftast god kännedom om den enskilde personen med funktionsnedsättning. Personalen följer ofta med vid såväl akuta som planerade besök, utifrån en bedömning av den enskildes förmåga att kunna uttrycka och klara sig själv.

Omsorgspersonal

Personal som arbetar i ordinärt boende, på särskilt boende och korttidsboende.

Bilaga 3

Överenskommelse av ersättningsnivå vid personalköp

Bakgrund

Ett gemensamt förslag till ersättning för personalköp mellan kommunerna i Göteborgsområdet (Mölndal, Härryda, Partille, Öckerö, Göteborg) och Sahlgrenska Universitetssjukhuset har arbetats fram. Förslaget avser personalköp som till exempel personlig assistans, personal vid bostad med särskild service enligt LSS, personal i ordinärt boende, på särskilt boende eller korttidsboende enligt SOL. Kommunen kan alltid avböja personalköp.

Ersättningsnivå

För att underlätta för alla inblandade parter har ett generellt ersättningsbelopp tagits fram för samtliga kategorier av medföljande personal vilket avser samtliga kommuner i Göteborgsområdet (Mölndal, Härryda, Partille, Öckerö, Göteborg) och Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Beloppet är beräknat till 347kr/timme⁴. Ersättning ska vara fast från tidpunkten för avtalets tecknande och justeras vid revidering eller vid behov. Ersättningsbeloppet gäller oavsett tid på dygnet, vardag som helgdag, och betalas ut för det antal timmar som kommunens medföljande personal arbetar på sjukhuset.

I dessa situationer ska en person inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset, som har mandat att bestämma huruvida de övertar personalansvaret från kommunen, fylla i det gemensamma dokumentet för "Överenskommelse gällande personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet (säljare) och Sahlgrenska Universitetssjukhuset (köpare) vid inläggning av patient" för respektive enskilt fall (se bilaga 4).

Vid fakturering från säljaren/kommunen ska det gemensamma fakturaunderlaget, "Underlag för fakturering vid köp av personal från kommun" användas och bifogas fakturan (se bilaga 5).

⁴ Bakgrund, Fyrbodals beräkning: Kommunerna Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan hade sedan tidigare räknat fram ett ersättningsbelopp för personalköp avseende personlig assistans mellan NU-sjukvården och kommun till 333kr per timme för år 2014. Där 280kr avser grundkostnaden och 53kr rese- och traktamentskostnader. För annan personal t.ex. från gruppboende enligt LSS eller gruppboende för person med demenssjukdom sätts beloppet till 360kr per timme. (Denna personalkategori har i genomsnitt en högre lön). Där 307kr avser grundkostnaden och 53kr rese- och traktamentskostnader. För att underlätta för alla inblandade parter har ovanstående förslag om endast ett generellt ersättningsbelopp tagits fram för medföljande personal, 347kr. Detta belopp har grundats på differensen mellan de båda föregående beloppen (360-333=27 och 27/2=13,50kr som avrundats till 14kr, där ersättningsbeloppet blir 333+14=347kr). 294 SEK avser grundkostnaden och 53 SEK avser rese- och traktamentskostnader. Göteborgs Stad har antagit samma ersättningsnivå.

Bilaga 4

Formulär gällande ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Säljare

Kommun:

Enhet:

Patientens namn och personnr:

Gällande tider:

Ansvarig chef:

Tfn:

Köpare

Vårdinrättning:

Fakturaadress:

Beställar-ID:

Ansvarig chef:

Tfn:

Arbetsmiljöansvaret för personalen åligger köparen. Köparen ansvarar ytterst för att lösa personalbehovet. Säljaren har alltid rätt att säga nej till en beställning.

Ansvarig köpare inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Datum:

Titel:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Tfn:

Bilaga 5

Underlag för fakturering vid köp av personal från kommun

Köpare/beställar-id

(ansvarsnummer):

Säljare:

Fakturaadress:

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

FE 1065

(Beställar-id/ansvarsnummer)

405 83 Göteborg

Sjukhusets referens:

Namn

Avd.

Adress

Tfn

Kommunens kontakt:

Namn

Enhet/förvalt.

Adress

Tfn

Underlag för ekonomisk ersättning

Uppdraget gäller medföljande personal till:

(namn)

(personnr)

Ersättningen enligt överenskommelse inom "Kommun och sjukvård – samverkan i Göteborgsområdet", "Ersättningsbelopp vid personalköp mellan kommun i Göteborgsområdet och Sahlgrenska Universitetssjukhuset", daterad 2017-10-05, är för närvarande: 347kr/timme

Period

Datum: 20XX-XX-XX, kl. XX till och med 20XX-XX-XX, kl. XX

Total sjukhusvistelsearbets-tid XX h à 347kr=XXX SEK

Summa

XXX SEK